

Minister Infrastruktury

Znak pisma: DGW-4.054.17.2025.KG
Warszawa, 01 października 2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację nr 9343 Posła na Sejm RP pana Marka Matuszewskiego, w sprawie zaniedbań i nieprawidłowości w zarządzaniu gospodarką wodną podczas powodzi we wrześniu 2024 roku, przekazuję następujące stanowisko w przedmiotowej sprawie.

Odnosząc się do powodzi z września 2024 r., z informacji przekazanych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie (PGW WP), wynika, że z uwagi na prognozy pogody oraz możliwość utworzenia się wezbrania od 10 września 2024 r. PGW Wody Polskie rozpoczęło przygotowania intensyfikując je w kolejnych dniach. Dotyczyły one m.in.: przygotowania obiektów hydrotechnicznych, podjęcia dyżurów powodziowych w jednostkach PGW Wody Polskie, spotkań przedstawicieli Pionu Ochrony przed Powodzią i Suszą dotyczących sytuacji hydrologiczno- meteorologicznej i przygotowania do przejścia fali wezbraniowej, a także poinformowania firm wykonujących prace w korytach rzeki i międzywalu do zabezpieczenia budów. Od dnia 12 września 2024 r. na polecenie Zastępcy Prezesa ds. Ochrony Przed Powodzią i Suszą były organizowane posiedzenia i spotkania, w których brali udział przedstawiciele PGW Wody Polskie (w posiedzeniach brali udział dyrektorzy regionalnych zarządów gospodarki wodnej lub ich zastępcy oraz kierownicy Centrów Operacyjnych Ochrony Przeciwpowodziowej). Spotkania były kontynuowane przez cały okres trwania powodzi, do dnia 7 października 2025 r. Należy zaznaczyć, że komunikacja wewnątrz PGW Wody Polskie w kwestii zjawiska powodzi jest określona procedurami zarządzania kryzysowego i jest wielokrotnie testowana w ciągu roku. W sytuacji zagrożenia powodziowego ww. procedura określa zasady postępowania, komunikację oraz współpracę pomiędzy Centrami Operacyjnymi Ochrony Przeciwpowodziowej w Krajowym Zarządzie Gospodarki Wodnej i regionalnych zarządach gospodarki wodnej a zarządami zlewni oraz nadzorami wodnymi. Koordynacja ochrony przeciwpowodziowej polega na ciągłym pozyskiwaniu informacji o bieżącym zagrożeniu powodziowym, analizie i ocenie zagrożenia, przekazywaniu informacji zainteresowanym podmiotom wewnętrznym i zewnętrznym. Informacja przygotowana przez Centra służy tym podmiotom jako pomoc merytoryczna w podejmowaniu decyzji o zastosowaniu środków i sił odpowiednich do reagowania na zaistniałą sytuację.

Należy zaznaczyć, że sterowanie odpływem na zbiorniku polega na jego zwiększeniu lub zmniejszeniu, zgodnie z aktualnymi potrzebami gospodarki wodnej oraz ochrony przed powodzią i suszą, na podstawie zasad określonych w instrukcji gospodarowania wodą danego obiektu, zatwierdzonej pozwoleniem wodnoprawnym. Instrukcja gospodarowania wodą jest dokumentem wymaganym prawnie dla każdej budowli

piętrzącej o wysokości piętrzenia powyżej 1 m oraz wyposażonej w urządzenia umożliwiające regulowanie przepływu. Przedmiotowa instrukcja zatwierdzana jest pozwoleniem wodnoprawnym. Zgodnie z art. 407 ust. 3 ustawy Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 960) instrukcja gospodarowania wodą jest dokumentem wymaganym prawnie dla każdej budowli piętrzącej o wysokości piętrzenia powyżej 1 m oraz wyposażonej w urządzenia umożliwiające regulowanie przepływu. Podstawową funkcją ww. dokumentu jest określenie sposobu gospodarowania wodą w normalnych warunkach użytkowania, a także podczas powodzi, występowania zjawisk lodowych, w przypadku wystąpienia awarii oraz w okresie występowania zjawiska suszy. Zasady zawarte w instrukcji są ustalane indywidualnie dla każdego obiektu z uwzględnieniem jego parametrów technicznych, hydrologii piętrzonego cieku oraz funkcji zbiornika. Przygotowania zbiorników przeciwpowodziowych, oparte na analizie sytuacji hydrologiczno-meteorologicznej, przebiegały zgodnie z Instrukcją gospodarowania wodą. Zbiorniki kaskady nyskiej na rzece Nysie Kłodzkiej były opróżnione – przygotowane na przyjęcie wezbrań z poszczególnych dopływów, tj. były wypracowane dodatkowe pojemności ponad wymagane pozwoleniem wodnoprawnym pojemności powodziowe. Zbiorniki kaskady nyskiej na Nysie Kłodzkiej posiadały w sumie do wykorzystania wolną pojemność 178 mln m³, porównywalną z pojemnością zbiornika przeciwpowodziowego Racibórz Dolny na Odrze wynoszącą 185 mln m³. Ponadto od połowy sierpnia 2024 r. były utrzymywane odpływy ze zbiornika Nysa większe od dopływów do zbiornika, tym samym gospodarka wodna prowadzona w okresie poprzedzającym powódź we wrześniu wypracowała dodatkową rezerwę (pojemność) w zbiorniku, co jest tożsame z przygotowaniem zbiornika na możliwość bezpiecznej redukcji fali powodziowej. Rzędna piętrzenia była 1,3 m poniżej NPP (poziomu wskazanego do zastosowania zrzutu wyprzedzającego). Należy podkreślić, że na zbiorniku Otmuchów również od trzeciej dekady sierpnia 2024 r. był utrzymywany obniżony poziom piętrzenia o około 1,30 m poniżej NPP (normalnego poziomu piętrzenia), m.in. ze względu na trwający remont, tym samym gospodarka wodna prowadzona w okresie poprzedzającym powódź wypracowała dodatkową rezerwę (pojemność) w zbiorniku, co jest tożsame z przygotowaniem zbiornika na możliwość bezpiecznej redukcji fali powodziowej. PGW Wody Polskie w wyniku prognoz pogody nakazało w dniu 12 września 2024 r. wykonawcy usunięcie całego sprzętu budowlanego (w tym z czaszy zbiornika) oraz zabezpieczenie i opuszczenie placu budowy. Dzięki wysiłkowi PGW Wody Polskie i wykonawcy, pomimo remontu, zbiornik został wykorzystany jak zbiornik w pełni działający. Dodatkowo w dniu 12 września 2024 r. o godz. 12:00 zwiększono odpływ ze zbiornika Nysa z 10 m³/s do 35 m³/s oraz zwiększono odpływ ze zbiornika Otmuchów z 6,0 m³/s do 20,0 m³/s. Gospodarka wodna na zbiornikach kaskady nyskiej na rzece Nysa Kłodzka była prowadzona podczas powodzi według zasad, które są ściśle określone w aktualnie obowiązującej i zatwierdzonej pozwoleniem wodnoprawnym Instrukcji gospodarowania wodą na zbiornikach Otmuchów i Nysa. Zbiorniki były przygotowane na przyjęcie wezbrań z poszczególnych dopływów, tj. były wypracowane dodatkowe i wymagane pozwoleniem wodnoprawnym pojemności powodziowe. Zbiorniki kaskady nyskiej na Nysie Kłodzkiej posiadały w sumie wolną pojemność 178 mln m³, porównywalną z pojemnością zbiornika przeciwpowodziowego Racibórz Dolny na Odrze wynoszącą 185 mln m³. Wielkości rezerw (pojemności) powodziowych, jakie miały do wykorzystania zbiorniki według stanu na dzień 12 września 2024 r. o godz. 8.00, tj.: 1) Topola 7,1 mln m³ poniżej MaxPP (maksymalny poziom piętrzenia); 2) Kozielno 5,4 mln m³ poniżej MaxPP; 3) Otmuchów

89,5 mln m³ poniżej MaxPP; 4) Nysa 76,1 mln m³ poniżej MaxPP. Efektywne zarządzanie pojemnością powodziową polega na przechwyceniu szczytu fali wezbraniowej, a jej podstawa zostaje przepuszczona bez zatrzymania. Dzięki temu jest możliwe kontrolowanie fali powodziowej, pod warunkiem uzyskania dostępu do precyzyjnych prognoz meteorologicznych i hydrologicznych. Zbiorniki kaskady Nysy Kłodzkiej (Topola, Kozielno, Otmuchów, Nysa) posiadały około 178 mln m³ zabezpieczonej rezerwy powodziowej. W dniu 12 września 2024 r. wszystkie cztery zbiorniki kaskady Nysy Kłodzkiej miały rezerwę powodziową od 127% do 161%, tj. wyższą niż wymagana w Instrukcji gospodarowania wodą, która decyduje o tym, jak steruje się zbiornikami, także podczas przejścia fali wezbraniowej. Zapełnienie największych zbiorników kaskady, tj. Otmuchowa i Nysy, wynosiło odpowiednio 30,7% i 37,5%. Należy zaznaczyć, że zbiorniki kaskady Nysy Kłodzkiej przechwyciły około 155 mln m³ wody. Zbiornik Racibórz Dolny, który jest suchym zbiornikiem (na co dzień nie podejmuje pracy i nie piętrzy wody) ma 185 mln m³ pojemności i redukuje falę wezbraniową na Odrze dla ochrony dużych miast położonych poniżej, w tym Opola i Wrocławia. Zbiornik Racibórz Dolny retencjonował w kluczowym momencie 147,9 mln m³ (maksymalne wypełnienie wraz z Polderem Buków osiągnął w dniu 17 września 2024 r., tj.: Buków 57 mln m³, Zbiornik Racibórz Dolny 147,9 mln m³). Odpływ ze zbiornika Nysa w wysokości 1000 m³/s został zastosowany znacznie wcześniej przed nadejściem kulminacji na rzece Odrze. Kulminacje z rzeki Nysy Kłodzkiej i Odry nie nałożyły się, co przyczyniło się, wspólnie ze zbiornikiem Racibórz, do ochrony miast, tj. Oława, Brzeg oraz Wrocławia. Jednocześnie należy zaznaczyć, że PGW Wody Polskie sukcesywnie, w ramach posiadanych środków finansowych na dany rok, realizuje zalecenia wynikające z kontroli okresowych rocznych i pięcioletnich, a także zaleceń wynikających z ocen stanu technicznego i stanu bezpieczeństwa.

Realizacja wszelkich działań podlega ustaleniu priorytetów i jest wykonywana zgodnie z najpilniejszymi potrzebami odpowiadającymi wysokości środków finansowych dostępnych na dany rok. Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie współpracuje ze służbami zarządzania kryzysowego na wszystkich strukturach i szczeblach administracji, a w przypadku zaistnienia sytuacji kryzysowej pracownicy PGW Wody Polskie uczestniczą w posiedzeniach sztabów zarządzania kryzysowego. PGW Wody Polskie wspólnie z IMGW-PIB opracowało w I kwartale 2025 r. program zabezpieczenia przed powodzią w zlewni Nysy Kłodzkiej. Przedmiotowy dokument, w oparciu o pozyskane z okresu powodzi dane hydrologiczne i meteorologiczne, wskazuje kierunki realizacji działań nietechnicznych oraz technicznych zarówno budowy nowych, jak i modernizacji istniejących obiektów w celu poprawy bezpieczeństwa przeciwpowodziowego ponad rozwiązania sprzed wystąpienia wrześniowej powodzi, tzw. budowanie odporności na zmiany klimatu. Konsultacje społeczne Programu dla Nysy Kłodzkiej trwały do 30 kwietnia 2025 r., podczas których można było zgłaszać wnioski lub uwagi do programu. Aktualnie trwa ich analiza, po której będzie możliwe wskazanie dalszych działań ukierunkowanych na zapewnienie montażu finansowego oraz skuteczną realizację przyjętych założeń. PGW Wody Polskie wspólnie z IMGW-PIB opracowały także program redukcji ryzyka powodziowego dla zlewni dotkniętych klęską żywiołową, tj.: Białej i Hłownicy, Białej Głuchołaskiej, Kaczawy, Ścinawki, Bystrzycy. Obecnie są opracowywane programy redukcji ryzyka powodziowego dla zlewni, tj.: Olzy, Bobru, Opawy, Osobłogi.

Odpowiadając na pytania dotyczące pracowników i specjalistów zatrudnianych w PGW WP należy wskazać, że wymagania dla osób ubiegających się o stanowisko Prezesa oraz zastępców Prezesa określa art. 243 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne. Z kolei wymagania dla osób ubiegających się o stanowisko dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej i jego zastępcy określa art. 246 ust. 1 i 2 ustawy Prawo wodne. Natomiast wymagania dla osób powoływanych na stanowisko dyrektora zarządu zlewni i jego zastępcy – art. 248 ust. 1 i 2 ww. ustawy. W przypadku osób powoływanych na stanowisko kierownika nadzoru wodnego, należy przed powołaniem zasięgnąć opinii właściwego starosty, zgodnie z art. 249 ustawy Prawo wodne.

Odpowiedzialnością i uprawnieniem Prezesa PGW WP jest prowadzenie odpowiedniej polityki kadrowej, w tym zapewnianie, by osoby zatrudniane na ww. stanowiska miały najwyższe możliwe kwalifikacje i doświadczenie zawodowe oraz spełniały wymogi przewidziane w ustawie Prawo wodne.

Z poważaniem,

z upoważnienia Ministra Infrastruktury

Przemysław Koperski

Podsekretarz Stanu

Dokument podpisany elektronicznie.